

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра управління земельними ресурсами та земельного кадастру

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Методи економічного регулювання земельних відносин та
інвестицій в землекористуванні»**

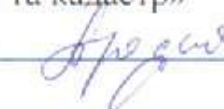
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	19 Архітектура та будівництво
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	193 Геодезія та землеустрій
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Землеустрій та кадастр
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
ФАКУЛЬТЕТ	Агробіотехнологічний факультет

Робоча програма з навчальної дисципліни «Методи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні» для здобувачів вищої освіти агробіотехнологічного факультету за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій», магістерський рівень освіти / Укладачі: Н.В.Кузін. – Біла Церква: БНАУ, 2021. – 14 с.

Укладачі: Н.В. Кузін, д-р. економ. н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри управління земельними ресурсами та земельного кадастру (Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри управління земельними ресурсами та земельного кадастру,
канд. економ. н., доцент Т.М. Прядка

Гарант ОП «Землеустрій та кадастр»
канд. економ. н., доцент Т.М. Прядка

Схвалено науково-методичною комісією агробіотехнологічного факультету
(Протокол №1 від 30 серпня 2021 р.)

Голова науково-методичної комісії, декан агробіотехнологічного факультету
канд. с.-г. н., доцент В.С. Хахула

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
6.1. Лекції.....	7
6.2. Практичні заняття.....	8
6.3. Самостійна робота	8
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	9
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	9
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	10
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	10
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	12
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2021-2022 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Методи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні» для денної форми навчання виділено всього 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 48 години (лекції – 16, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 102 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Нормативна	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 1	Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»	1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
Загальна кількість академічних годин – 150		16 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		32 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		102 год.	140 год.
		Підсумковий контроль: <i>іспит</i>	

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Методи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні» базується на знаннях таких дисциплін, як «Землевпорядне проектування», «Раціональне використання та охорона земель», «ГІС і бази даних», вивчених на 3,4-му курсах бакалаврату.

3.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання відповідно до проєкту стандарту спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» другого (магістерського) рівня вищої освіти	Результати навчання з дисципліни «Методи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні»	Компетентна здатність
ПРН01. Знати теоретичні основи геодезії, землеустрою та економіки землекористування оцінювання землі та іншої нерухомості і земельного кадастру.	ПРН01.01. Знати теоретичні основи геодезії, землеустрою та економіки землекористування. ПРН01.02. Знати теоретичні основи економіки землекористування оцінювання землі та іншої нерухомості і земельного кадастру.	ЗК14. Намагатися підвищувати власний потенціал до подальшого навчання та освоєння передових інноваційних технологій для вирішення завдань раціонального використання та обліку земель. СК03. Знання технічних характеристик комп'ютерного устаткування, необхідного для забезпечення роботи програмних продуктів, що використовуються в сфері землеустрою і кадастру і суміжних із нею галузях.
ПРН02. Знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання та охорони земель, земельних відносин, ведення земельного кадастру, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях, процедур державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні.	ПРН02.01 Знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання та охорони земель, земельних відносин, ведення земельного кадастру, обліку та оцінки земель на всіх ієрархічних рівнях ПРН02.02 Знати процедури державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні	СК14. Уміння аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач в області землеустрою і кадастру, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.
ПРН08. Використовувати методи збирання інформації у сфері землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проєктного або виробничого завдання.	ПРН08.01. Використовувати методи збирання інформації у сфері землеустрою. ПРН08.02. Систематизувати і класифікувати відповідно до поставленого проєктного або	

	виробничого завдання інформацію з землеустрою.	
ПРН10. Використовувати методи і технології землевпорядного проектування, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових знімачь, ведення державного земельного кадастру та оцінки земельних ділянок.	ПРН10.01 Використовувати методи і технології землевпорядного проектування, територіального та господарського землеустрою. ПРН10.02 Використовувати методи планування використання та охорони земель, кадастрових знімачь, ведення державного земельного кадастру та оцінки земельних ділянок	
ПРН11. Розробляти проекти землеустрою, землевпорядної і кадастрової документації та документації з оцінки земель, складати карти і готувати кадастрові дані із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем і цифрової фотограмметрії.	ПРН11. Розробляти проекти землеустрою, землевпорядної і кадастрової документації та документації з оцінки земель, складати карти і готувати кадастрові дані із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем і цифрової фотограмметрії.	

Метою вивчення дисципліни «Методи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні» є вивчення теорії та засвоєння практичних аспектів функціонування землекористування та земельних відносин як складових інвестиційної політики, матеріальної і фінансової основи територіальних громад і держави.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Теоретичні основи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні

Тема 1. Економічне регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні

Тема 2. Теоретичні та методологічні основи раціоналізації та оптимізації землекористування

Тема 3. Ефективність розподілу ресурсів через ціновий механізм

Тема 4. Прибутковість землекористування-основа ринкової вартості

Модуль 2. Методологія та методика економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні

- Тема 5.Формування територіальної структури оптимального землекористування
Тема 6.Структуризація основних типів землекористування
Тема 7. Методологія оцінки економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні
Тема 8. Економіка організації землеволодінь та землекористувань

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
<i>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні</i>												
Тема 1	20	2	5			13	18		1			17
Тема 2	15	2				13	18					18
Тема 3	20	2	5			13	19	1	1			17
Тема 4	20	2	6			12	20	1	1			18
Разом за модуль 1	75	8	16			51	75	2	3			70
<i>Змістовний модуль 2. Методологія та методика економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні</i>												
Тема 2.2	20	2	5			13	18		1			17
Тема 2.3	20	2	5			13	20	1	1			18
Тема 2.4	15	2				13	17					17
Тема 2.5	20	2	6			12	20	1	1			18
Разом за модуль 2	75	8	16			51	75	2	3			70
Всього годин	150	16	32			102	150	4	6			140

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні</i>	
Тема 1. Економічне регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні	2
Тема 2. Теоретичні та методологічні основи раціоналізації та оптимізації землекористування	2
Тема 3. Ефективність розподілу ресурсів через ціновий механізм	2
Тема 4. Прибутковість землекористування-основа ринкової вартості	2
Разом за змістовий модуль 1	8

<i>Змістовний модуль 2. Методологія та методика економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні</i>	
Тема 6. Прибутковість землекористування-основа ринкової вартості	2
Тема 7. Структуризація основних типів землекористування	2
Тема 8. Методологія оцінки економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні	2
Тема 9. Економіка організації землеволодінь та землекористувань	2
Разом за змістовий модуль 2	8
Всього	16

6.2. Практичні заняття

Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні</i>	
Тема 1. Вивчення функцій землі в системі суспільних інтересів і ринкових відносин.	5
Тема 2. Вивчення взаємодії різних чинників виробництва.	5
Тема 3. Встановлення та визначення залежності продуктивності землі від різних чинників впливу.	6
Разом за змістовий модуль 1	16
<i>Змістовний модуль 2. Методологія та методика економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні</i>	
Тема 4. Визначення орендної вартості та орендної плати за землю для землекористування сільськогосподарського і несільськогосподарського призначення.	5
Тема 5. Оцінка ефективності проекту формування землекористування сільськогосподарських підприємств.	5
Тема 6. Вивчення екологічних обмежень використання земель (на картографічній основі визначаються об'єкти та встановлюються обмеження та обтяження при використанні земель).	6
Разом за змістовий модуль 2	16
Всього	32

6.3. Самостійна робота

Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовний модуль 1. Теоретичні основи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні</i>	

Тема 1. Вивчення впливу соціально-економічних чинників на раціоналізацію землекористування.	13
Тема 2. Вивчення впливу соціально-економічних чинників на раціоналізацію землекористування.	13
Тема 3. Формування територіальної структури оптимального землекористування.	13
Тема 4. Економіка внутрішньогосподарської організації території сільськогосподарських землеволодінь та землекористувань.	12
Разом за змістовий модуль 1	51
<i>Змістовний модуль 2. Методологія та методика економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні</i>	
Тема 5. Створенню інформативної бази для забезпечення перспективи розвитку земельних відносин у державі.	13
Тема 6. Вивчення функцій землі в системі суспільних інтересів і ринкових відносин.	13
Тема 7. Вивчення взаємодії різних чинників виробництва.	13
Тема 8. Встановлення та визначення залежності продуктивності землі від різних чинників впливу.	12
Разом за змістовий модуль 2	51
Всього	102

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання навчальної дисципліни «**Методи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні**» використовуються як традиційні (лекції та практичні заняття) так і інноваційні методи та технології навчання (проблемні лекції, лекціївізуалізація дискусії, мозковий штурм, презентації). Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, гіперпосилання на розгляд актуальних питань в мережі internet, лекційний матеріал у текстовому форматі(розміщено на платформі moodle), та роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. Лекції проводяться за принципом зворотного зв'язку, поєднуючи пояснення з активним залученням слухачів та дискусійним обговоренням проблемних питань. На практичних заняттях використовуються наступні методи: заслуховуються доповіді-презентації, виконання індивідуальних та групових ситуаційних завдань, проводяться дискусії, ділові та рольові ігри. Активно використовуються методи інтерактивного навчання, зокрема, асоціативний куш, мікрофон, крісло автора та ін. З окремих тем застосовуватиметься «інноваційне навчання» – де студент готується для роботи в майбутньому та дасть змогу забезпечити вищий рівень інтелектуально – особистого і духовного розвитку студента, набути ним відповідного стилю професійного

аналітичного мислення, використовуючи як практичні так і наукові нововведення із землепроекування, в тому числі і комп'ютерні програми.

Пропонуються задачі – проблеми, розв'язання яких потребує збирання даних, висування гіпотез. З окремих тем розробляються проектні рішення, які оформляються у вигляді графічної частини (рисунок).

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з дисципліни «**Методи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні**» включає тематичне оцінювання та модульний контроль. Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи. Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту, який включає результати поточного контролю (оцінювання практичних завдань, виконання самостійної роботи та модульного контролю) та результати іспиту, що проводиться у формі комп'ютерного тестування у системі дистанційного навчання Moodle. Результат іспиту проставляється в екзаменаційній відомості та заліковій книзі студента.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані практичні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Контроль здійснюється за трьома складовими: лекційною (теоретичною), практичною (розрахункові завдання) та самостійною роботою.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою - «2», «3», «4», «5».

**Критерії оцінювання результатів навчання
за чотирирівневою шкалою**

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Розподіл балів, які присвоюються студентам з навчальної дисципліни
«Методи економічного регулювання земельних відносин та інвестицій в землекористуванні»

	Практичні роботи	Самостійна робота студентів		Всього

Номер навчального модуля	номер	бали	номер	бали	Модульний контроль, бали	бали
Модуль №1	№1	10	№1	10	30	100
	№2	10	№2	10		
	№3	10	№3	10		
			№4	10		
Всього за навчальну роботу по модулях					100	100
Підсумковий атестаційний контроль (залік)					30	30
R HP – 70%						
R AT – 30%						
R дис = R HP + R AT						

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Нормативно-технічна документація;
3. Зразки оформлення проєктів, технічної документації;
4. Навчальні та навчально-методичні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби:

1. MapInfo, AutoCAD, QGIS, GIS 6, Digitals, CREDO, Easy Trace Pro, TNTTmips, фотограмметричної обробки даних з дрону DroneDepoi, DJI GO, Pix4D Capture;

2. Програмне забезпечення "LibreOffice". Ліцензія Mozilla Public License, version 2.0;

3. ПК; проєктор;

4. Електронні тахеометри

5. Супутникові GNSS-приймачі

6. Безпілотний літальний апарат Mavic2

Комунікаційні он-лайн технології:

WordCloud, Zoom, Viber, Messenger, e-mail.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Землевпорядний процес: навчальний посібник / А.М. Третяк, Й.М. Дорош, Р.А Третяк, Ю.В. Лобунько. – Херсон: ОЛДІ–ПЛЮС, 2018. – 276 с.
2. Правові та екологічні проблеми внутрішньої організації території землекористувань підприємств, установ, організацій і громадян в Україні / А.М. Третяк, В.М. Третяк, К.О. Дюміна // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2018. –№ 1. – с. 91–96.
3. Третяк А. М. Економіка земельного ринку: базові засади теорії, методології, практики: монографія / А.М. Третяк, В.М. Третяк, О.Ф. Ковалишин, Н.А. Третяк; [за заг. ред. А.М. Третяка]. – Львів : СПОЛОМ, 2019. – 486 с.
4. Третяк А.М. Організація землекористування ділянок природно-заповідного фонду: монографія / Третяк А.М., Третяк В.М., Гунько Л.А., Гетманьчик І.П. - К.: ЦП «Компринт» 2019. – 186 с.
5. Третяк А.М., Поліщук А.С. Інституціональні проблеми розвитку ринково-орієнтованих земельних відносин у сільському господарстві. Економіка АПК. № 9. с. 72-77

Допоміжна

1. Третяк А. М., Третяк В. М. Зонування земель: законодавчий колапс та наукові засади планування розвитку землекористування об'єднаних територіальних громад. Агросвіт № 23, 2020.
2. Третяк А.М. Сучасні інституціональні проблеми судової земельно-технічної експертизи в контексті розвитку земельного ринку / Третяк А.М., Третяк Н.А. // Проблеми регулювання земельного ринку в Україні: інституціональні, економічні, екологічні // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 25-26 червня 2019 р.). – Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2019. – С. 68-73.
3. Екологія землекористування: навч. посіб. Третяк А.М., Будзяк О.С., Третяк В.М. та ін. За загальною редакцією Третяка А.М. – К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 178 с. (Бібліотека екологічних знань)

Інтернет-ресурси

1. <https://land.gov.ua/>
2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>